

VERENIGING VAN ECONOMISTEN IN SURINAME
NIEUWJAARSREDE 2018

Voorzitter Winston Ramautarsing
24 januari 2018

Dames en heren,

Met groot genoegen heten wij u allen van harte welkom op onze traditionele nieuwjaarsreceptie. Een bijzonder welkom heet ik: de Minister van Financien Gillmore Hoefdraad, onze keynote spreker voor vanavond - welkom in het hol van de leeuw-, leden van het diplomatieke Korps, ereleden, oud bestuursleden, leden, media, overige genodigden,

U allen alsnog een vruchtbaar, productief en welvarend 2018 toegewenst.

Voor de Vereniging was 2017 een actief jaar. Als belangrijkste interne activiteiten van de vereniging kunnen genoemd worden:

- Naast de ALV, ook nog 4-tal interne discussieavonden over de macro-economische ontwikkelingen.
- Field trips naar de bedrijven N.V. Havenbeheer en Surinaamse Dok- en Scheepsbouw Maatschappij (SDSM).

De belangrijkste externe activiteiten van de vereniging in 2017 waren:

- Een CEO talk van Drs. Frangie van de Finabank.
- Openbare Lezing over Islamic Banking door Drs. Rasam van de Trustbank Amanah en Dilip Sardjoe over de toekomst van de bauxietsector;
- Het gevraagd en ongevraagd geven van een x-tal adviezen aan DNA m.b.t. het Ontwikkelingsplan, de Begroting 2017, de wet kredietregistratiebureaus en de wet op de Jaarrekening 2017 en de Comptabiliteitswet.
- Ook hebben we recentelijk ongevraagd aan het Ministerie van HI&T een voorstel doen toekomen m.b.t. structurele verbetering van ons Investeringsklimaat, waar wij ook medewerking aan de uitvoering hebben toegezegd.
- Het fungeren als klankbord/ gesprekspartner voor diverse internationale financierings/ ontwikkelingsorganisaties en consultants, al dan niet op verzoek van de regering.

- Ondersteuning aan het Burger Initiatief voor Participatie en Goed Bestuur (BINI);
- Maar ook het afgeven van diverse interviews aan de media en het verzorgen van lezingen, om de gemeenschap adequaat te informeren over actuele economische vraagstukken.
- Internationaal heeft de Ves geparticipeerd in IDB civil society meeting in Bolivia en recentelijk aan een CI-missie in Costa Rica voor een betere benutting en bescherming van onze natuur.

Vermeld mag worden dat er in 2017 in totaal 19 nieuwe leden zich hebben aangesloten, geen slecht jaar dus.

Hoe goed hebben we het als land gedaan in 2017 en wat mogen we verwachten van 2018.

Als we het Bruto Binnenlands Product als maatstaf nemen voor onze welvaart, dan zien we dat, terwijl het wereld BBP toch nog met gemiddeld 2% weet te groeien, wij voor het derde jaar op een rij wederom zijn gekrompen, met naar schatting tussen 1% en 2%.

De ontwikkeling van de betalingsbalans is positief, zij het op een veel lager welvaartsniveau. De in zijn Nieuwjaarsrede 2017 van de VES toegezegde monetaire stabiliteit in 2017 heeft Governor Glenn Gersie ook waar kunnen maken. **De Goud & deviezenreserves** zijn lichtelijk toegenomen van USD 381 miljoen naar US\$ 424. Maar als we de 1^e tranche van een IMF lening ad US\$ 81 mln in 2018 moeten terugbetalen zal dat de deviezen positie verzwakken. Hoewel aanzienlijk minder slecht als vorig jaar is, met een **Inflatie van rond 9%**, de koopkracht van de gemiddelde burger wederom gedaald. Weliswaar redelijk binnen de perken, blijft dit bij een stabiele wisselkoers en een gemiddelde wereldinflatie van rond de 3%¹, toch nog buitenproportioneel.

Zorgelijk is echter de staatsschuld: In 2017 is de totale staatsschuld met circa SRD 7 miljard toegenomen tot boven de SRD 17 miljard². De schuld/BBP ratio die per ultimo 2016 het plafond van 60% had bereikt is met toestemming van DNA toegenomen tot ca. 83%³.

De grootste uitdaging betreft echter de overheidsfinanciën, dat is de tijdbom onder de broze monetaire stabiliteit. Volgens de ontwerpbegroting van 2018 bedragen de Lopende Ontvangsten in totaal SRD 5.5 mld terwijl alleen

¹ http://www.imf.org/external/datamapper/PCPIEPCH@WEO/OEMDC/ADVEC/WEO_WORLD

² <http://www.sdmo.org/>

³ BBP 2016 door Min Fin geschat op SRD 20,4 miljard

al de personele uitgaven SRD 2,6 mld zullen bedragen en de subsidies SRD 1,8 mld en rente en aflossing SRD 2,1 mld. Deze 3 posten alleen bedragen al SRD 6,5 mld. Dan is er nog geen minister op reis geweest, de politie nog niet uitgereden, geen krijt voor de scholen gekocht laat staan kapitaaluitgaven gepleegd. Met geraamde uitgaven van maar liefst SRD 8,6 mld levert dat ons een onakseptabel niet te absorberen tekort van SRD 3,1 mld waar de minister vanavond ons zal inwijden hoe hij dit tekort naar realistische proporties zal terugbrengen.

Verder konstateren we:

- dat de slechte staat van de overheidsfinancien ook zijn directe weerslag heeft op de gezondheidszorg, het onderwijs en de aan toenemende armoede gerelateerd criminaliteit. Ja, ook hierover maken de economen zich zorgen.
- dat het overheidsapparaat steeds slechter gaat presteren. Sterker nog, door het uitblijven van maatregelen lijkt het alsof de overheid er bewust voor kiest dit in stand te houden.
- dat corruptie van incidenteel naar structureel lijkt te zijn gegroeid en corruptiebestrijding door DNA en Regering slechts met de mond wordt beleden. Ook hierdoor loopt de Staat inkomsten mis en worden uitgaven oneigenlijk verhoogd door het teveel betalen voor werken of aanschaffingen;
- dat verspilling van staatsmiddelen (i.c. de niet essentiële bestedingen, w.o. dienstreizen) ongestoord doorgaat.
- Dat er een enorm tekort is aan economische kennis en kunde in de besluitvorming;
- dat het vertrouwen in het beleid (en de beleidsmakers) fors is afgenomen, waardoor de niet-staats actoren met lede ogen langs de lijn mogen toezien.

De Economisten Vereniging heeft ook in 2017 regelmatig aan de bel getrokken, gesignaleerd, gevraagd en ongevraagd geadviseerd, de richting van de beleidsomgeving aangegeven en telkenmale belangeloos ondersteuning aangeboden.

Het roer moet in 2018 om, daarbij staat centraal:

1. in de eerste plaats: een evenwichtige staatsbegroting voor 2018. Door verdere bezuinigingen op uitgaven en waar mogelijk creatief verhogen van de inkomsten.

2. Ten tweede: Een aanvang maken met het formuleren van een Staatsapparaat hervormingsprogram. Dit is natuurlijk niet een zaak van 2018 alleen, maar we moeten wel NU starten. We kunnen niet volstaan met “inventarisatie” we moeten volgens het Last In First Out principe, met behoud van zekerheden, de mensen klaar maken voor de productie sectoren.
3. Als derde: een in samenspraak met de private sector ontwikkeld **productiestimuleringsprogramma**. Werkgelegenheid in de private sector dient geschapen te worden waarbij ambtenaren, na eventuele her/bijtscholing, te werk gesteld kunnen worden in de private sector.

Dames en heren, het is niet leuk om geplaatst te worden in de categorie failed state. Hoe zonde is het niet als je alles dat je extra verdient uit de natuurlijke hulpbronnen weer direct te moeten uitgeven aan verhoogde rentebetalingen. Gelukkig hebben we nog niet die aanduiding die recentelijk door een bevriend staatshoofd aan Haiti en Africa ten deel is gevallen,maar een goed verstaander

Laat het duidelijk zijn, ons eigen Surinaams huis met trotse Surinaamse burgers zullen we nooit realiseren zonder harder en smarter te werken en te studeren, zonder discipline, zonder extra offers te brengen, spaarzaam te zijn, zonder te investeren en te ondernemen..... dat zijn de kwaliteiten die het hebben van een eigen huis vereist.

Dames en heren, Wat mogen we verwachten voor 2018. 2017 is helaas weer niet het jaar van de ommekeer geworden. Gaan we in 2018 door met dit beleid van pappen en nathouden en gaan we blijven weigeren de noodzakelijke “bittere” medicijnen te slikken?. Het is geen enkel land gelukt om zonder sociale offers uit de crisis te komen.

Het is wel degelijk mogelijk om terug te komen op een groeipad. Maar dat doe je niet met “business as usual”. Dit vereist onmiddellijk zowel korte termijn-, als structurele maatregelen om terug te keren op het pad van significante hernieuwde groei, reeds in 2018.

Maardaarvoor moet het vertrouwen van de cruciale partners terug. Voor het nemen van ingrijpende maatregelen zal in continu overleg moeten plaatsvinden met de sociale partners, niet alleen om de sociale pijn eerlijk te verdelen, maar vooral ook om tot effectieve incentives voor hernieuwde groei te komen. Laat dat

duidelijk zijn, de Overheid staat er niet alleen voor, daar zijn de partners voor. Ze kan ook niet eigenhandig voor economische groei zorgen, ook daar zijn de partners voor.

Ook de VES heeft **goede voornemens voor het nieuwe jaar**. Als belangrijke maatschappelijke groep, staan we voor de uitdaging nl. het verhogen van de effectiviteit van de Vereniging. Het is de taak van deze generatie economen om de basis te scheppen voor meer economische kennis en kunde in de besluitvorming over onze toekomst.

Wij danken de diverse burgers voor de adviezen en vele ondersteunende commentaren. Uiteindelijk zullen onze adviezen weerklank vinden in het beleid. De uitdaging is om effectief door te dringen tot de beleidsmakers, dat het anders moet en dat het ook anders kan. Dan pas, wordt het een goed jaar.

De VES heeft een uitgesproken liefde voor dit land, ons volk en onszelf. Daarom zullen we blijven de vinger op de wonde plek te leggen en verkeerd beleid aan de kaak stellen, en waar mogelijk een bijdrage leveren.

Ik wens u nogmaals een gezond, hard werkend, studerend, spaarzaam, ondernemend en productief 2018 toe. Ondanks de mindere vooruitzichten zullen wij als Vereniging van Economen in Suriname niet schromen om kritischer en actiever dan ooit in 2018 te participeren in de stabilisatie en heropbouw van de economie. Uw feedback is hard nodig om ervoor te zorgen dat wij als VES ook een daadwerkelijke meerwaarde kunnen hebben in deze sociaal-economische moeilijke tijden.

Dames en heren, leden, beleidsmakers, ...Laten wij samen het verschil maken.